

13.11.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
Minna Westerholm
Hallinnollinen avustaja
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntöne 19.10.2018, STM /4261/2018, STM107:00/2018

LAUSUNTO: HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI TARTUNTATAUTILAIN 3 JA 48 §:N MUUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain 3 ja 48 §:n muuttamisesta. Karelia-ammattikorkeakoulu kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on selkeyttää tilannetta työntekijöiden ja työharjoittelussa olevien opiskelijoiden rokotuksia koskevan säännöksen toimeenpanossa. Tartuntatautilain 48 §:n tarkoituksena on ensisijaisesti suojata lääketieteellisesti arvioituna kaikkien sairaimpia potilaita ja asiakkaita sekä parantaa heitä hoitavan henkilöstön rokotuskattavuutta.

Esityksessä ja sen liitteessä on täsmennetty tartuntatautilain säännöstä, joka koskee työntekijöiden ja opiskelijoiden rokotuksia potilaiden suojaamiseksi. Lakiehdotuksen muuttamista on taustoitettu arvioimalla nykytilaa, lakiehdotuksen perusteita ja sen suhdetta perustuslakiin.

Tartuntatautilain 48 §:n muuttaminen tuli tarpeelliseksi, koska käytännöt sen toimeenpanossa vaihtelivat huomattavasti eri puolilla Suomea. Monissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä lakia tulkittiin tiukemmin kuin pykälän alkuperäinen tarkoitus oli. Osassa toimintayksiköitä työharjoitteluissa olevilta opiskelijoilta on vaadittu opiskeluterveydenhuollossa täytettäviä lomakkeita, vaikka pykälän perusteluissa oli mainittu periaate, että rokotussuojan tarkistamiseksi riittää opiskelijan oma ilmoitus. Myös työntekijöiden kohdalla käytännöt ovat vaihdelleet ja esimerkiksi työntekijöiltä on vaadittu työterveyshuollon varmentaman rokotustietoja koskevan lomakkeen toimittamista.

Tartuntatautilain 3 §:n 10.kohdan kumoaminen tuli tarpeelliseksi, koska potilas- ja asiakastilojen määrittäminen aiheutti käytännössä 48 §:n soveltamisongelmia sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. 48 §:n sanamuodon selkiyttäminen siten, että tartuntatautien vakaville seurauksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden arviointi tapahtuu lääketieteellisin syin, on täten perusteltua.

48 §:n otsikon muuttaminen ”Työntekijän ja opiskelijan rokotukset potilaiden suojaamiseksi” on perusteltua, sillä aiemmin käytettyä sanaa ”rokotussuoja” voidaan tulkita väärin. Sama koskee sanamuodon muuttamista pykälässä muiltakin osin; rokotussuoja -> rokotukset.

48 §:n täsmennyksessä on perusteltua käyttää esityksen mukaisesti lievempiä sanamuotoja ”on ensisijaisesti käytettävä henkilöä, joka on oman ilmoituksensa mukaan...” (vs. nykyinen tartuntatautilaki: ”saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja”) ja ”..häneltä edellytetään rokotusta.” (vs. nykyinen tartuntatautilaki: ”on oltava joko rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja”).

13.11.2018

48 §:ään täydennetyt lauseet ovat esityksessä erityisen hyvin perusteltuja. On tärkeää nostaa esille, että työnantajalla on oikeus saada tieto soveltuvuudesta vain työntekijän ja opiskelijan suostumuksella. On myös tärkeää esityksen mukaisesti tuoda esille työntekijän oikeus käydä 1. momentissa tarkoitetuissa rokotuksissa työaikana sekä että rokotuksiin osallistuminen on vapaaehtoista.

Suunniteltujen muutosten jälkeenkin hämmennystä voi aiheuttaa se, että työntekijän tai harjoittelussa olevan opiskelijan soveltuvuuden ehdoksi tiettyjen potilasryhmien kohdalla edellytetään rokotuksia, mutta kuitenkin työnantajalla ei ole oikeutta saada tietoa työntekijän tai opiskelijan soveltuvuudesta rokotuksien osalta ilman hänen suostumustaan. Tästä voi jatkossakin seurata erilaisia tulkintoja.

Karelia-ammattikorkeakoulu

Pekka Auvinen
vararehtori